

Szarvas és Vidéke

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI DÍJAK :
Helyben egy negyedévre . . . 1.20 P.
Vidéken egy negyedévre . . . 1.70 P.
PÉLDÁNYONKÉNT 10 FILLÉR.

Szerkesztésért és kiadásért felel :
MÜLLER KÁROLY
laptulajdonos.

SZERKESZTŐSÉG
ÉS KIADÓHIVATAL :
I. ker. Deák F.-u. 13. Telefon : 109.
Postatakarékpénztári csekkzámla : 52.686.

A mult nehéz küzdelmei után újból felragyog a jövő biztató fénysugara

Kenderesen vasárnap leplezték le a hősök emlékművét. A leleplezési ünnepségen részt vett és beszédet mondott Kormányzó Urunk is. Az ország egész népének szólo beszédében többek között a következőket mondta :

— A hősök szobra a legszentebb érzelmek kiapadhatatlan forrása. Ebből meríthet huzdítást minden nemzedék a haza érdekében végzendő munkájához. Ez hirdesse, hogy fajunk méltán dicsekedhetik azzal, hogy ma is legszebb ékessége : a harckészség. Tartsuk is ezt ébren kiváltképpen a fiatalságban, mert a dicsőséges katonai mult adott mindig erőt nemzetünknek az önzetlen kötelességteljesítéshez is.

— A mult nehéz küzdelmei után újból felragyog a jövő biztató fénysugara. A Trianonban halálra ítélt Magyarország helyén most az előretörő, erős, egészséges Magyarország áll. Ebben az országban az út a boldoguláshoz, a meggazdagodáshoz, a legelőkelőbb pozíciók betöltéséhez mindenki előtt nyitva áll.

— Okuljunk a történelem és napjaink példáin. Voltak irigyelt és hatalmas állatok, amelyek bukás szélére kerültek, mert egyéni érvényesülésre törekvő vezetőik előtt nem a munka, a fegyelem és összetartás célja lebegett, hanem egyre több munkabért és kevesebb munkát követeltek. Tőlünk délre egy maroknyi balkezes ember egy-két héten belül sirásója lett hazájának.

— Nálunk az életszínvonal ma még aránylag alacsony, ezen azonban lehet és kell segíteni, de csak minél több munkával, szorgalommal és takarékossgal.

— Munkaalkalmak lesznek bőven. Ezeket ki is kell használni és arra törekedni, hogy hasznosan befektethető feleslegekre tegyünk szert. Ma még nagy az egyenlőtlenség az ipari és a gazdasági munkások bére között. Ez annyiban érthető, mert a gyári munkásokat foglalkozásuk a városhoz köti, a városban pedig a megélhetési viszonyok drágábbak, úgyszólván minden lépés pénzbe kerül. Úgy mint a gyári munkások bérét, a napszámot is csak addig lehet emelni, amíg a munka bére nem haladja meg a munkával előállított iparcikk, vagy termelvény értékét.

— Ha egy hold föld megművelése többbe kerül, mint amit az hoz vagy teremni tud, ki alkalmazhatna akkor még munkásokat ?

— Nálunk a közélet tiszta. Ismerünk olyan országot, ahol közzé tették, hogy melyik miniszter hány millióval nem tudott elszámolni.

— A tiszta, mocsoktalan élet szeretetéből fakad fajunk becsületessége is, amely éppen úgy tulajdonsága a földművesnek, mint akár a legmagasabb állami alkalmazottnak. A magyar nép — meggyőződésem szerint — felveheti a versenyt minden tekintetben a világ bármely népével. Sok jó tulajdonsága mellett van azonban egy rossz tulajdonsága is, hogy nem tudja ellenségét úgy gyűlölni, mint bármely csekély okból saját fajtáját.

— Ennek meg kell változni, mert a könnyelmű gyűlölködést megengedhettük magunknak a jobb napokban, de nem a mostani nehéz időkben. Vallásunk mindegyike a szeretetet hirdeti, kövessük hát tanításukat.

— Most, amikor az egész európai civilizációt fenyegető erők napjai meg vannak számlálva és amikor Európa nagyhorderejű átalakulás előtt áll, a belső békét ne veszélyeztesse senki.

— Szűnjön meg az egyenetlenkedés, lépjen helyébe az összetartás és testvéri szeretet! Neveljük ifjúságunkat továbbra is hazafias keresztény szellemben, hogy mielőbb tudatára ébredjen nemzeti hivatásának.

— Ezeket tartottam szükségesnek elmondani, mielőtt jelt adok arra, hogy a falum hős fiainak emlékére hulljon le a lepel.

Saskó Sámuel

1871–1941

Június 27 én a Vajda Péter-gimnázium homlokzatára kitűzték a gyászlobogót: Saskó Sámuel, az intézetnek jeles tanára és igazgatója, 36 évi kitűnő tanári, 8 évi igazgatói működés után meghalt, mintegy egy évtizedre terjedő fokozatos testi lelki elernyedés után. A gimnázium sok-sok volt diákja egyik legszelídebb lelkű és legképzettebb tanítómesterét, tanártársai a melegszívű mindenkiel szemben megértő és ritka elmés, szellemes kartársat és 8 éven át kitűnő igazgatójukat gyászolják benne.

Saskó Sámuel 1871. március 27-én Brezován, Nyitra megyében született. Középiskolai tanulmányainak elvégzése után a budapesti egyetem bölcsészeti karára iratkozott, s ott a magyar-latin szakból középiskolai tanári oklevelet szerzett. 1897 óta előbb mint helyettes, majd mint rendes tanár a szarvasi gimnáziumnál működött, melynek az 1920/21 tanévtől kezdve igazgatója volt 8 éven át. 1928-ban, mikor igazgatói megbízatása lejárt, a felügyelőbizottság újból megválasztotta, ő azonban meggyengült egészségére való tekintettel elhárította magától a megbízatást, s mint tanár maradt meg 1933-ig szeretett iskolájánál, amikor nyugalomba vonult.

A szarvasi gimnáziumnak tanulója, tanárja, igazgatója: úgyszólván zsenye gyermekkorától öregségéig odatartozott valamilyen minőségben az Alma Materhez, mely neki drága otthonává lett. Mint tanulója, végig a legjelesebbek közé tartozott, mint tanárt felettesei méltónak találták arra, hogy igazgatóvá válasszák, mint öregedő ember végig a legteljesebb megbecsülésétől és szeretetétől övezve kartársai és az iskolán kívül állók által: e néhány pozitív adat is amellet szól, hogy Saskó Sámuel messze kimagas-

lott az átlagemberek, a nap-számos-tanárok közül. Tanári munkáját végesvégig a legjobban a szeretet jellemezte; a szónak igazi értelmében vett szív-embere ült személyében a katedrán. Mintha nagy apósának, Benka Gyulának lelke irányította volna végig nevelői munkáját, amikor diákjait inkább tréfás, elmés megjegyzésekkel, mint büntetésekkel nevelte. Fényes elméje, kitűnő képességei és tudása így is célhoz vezettek: Saskó Sámuel tanári munkája eredményes munka volt! Tanártársai körében akkor is, mikor igazgatóvá való előlépésekor vezetőjüké lett, végig az atyai barát, a testvér köntösében jött-ment s felejthetetlen volt és lesz előttük mindörökké elméjének szellemes megnyilatkozásai által. Adomáit, szellemes megjegyzéseit, mindig derűs, kedves beszédét sohasem felejthetik azok, kiknek közelében élt.

Egyházi, társadalmi téren is kivette részét a munkából, bár sohasem kereste a külső elismertetést. Lelkiségének két terület felett meg leginkább; a kedves családi ház, a Benka Gyula egykori hajléka, hol élettársával a legszebb, legpéldásabb családi életet élte, és az iskola, amelynek falain belül töltötte életének legnagyobb, majd félszázadra terjedő részét.

Június hó 29-én a gimnázium udvarán adták meg a gyásztisztességet az iskola nagy halottjának Szarvas társadalmának előkelő és hatalmas részvétele mellett. A gyászbeszédet egykori tanártársa, Korim Kálmán mondta, a volt tanítványok nevében pedig dr. Csicsely Mihály ügyvéd szólott, miközben felhangzott a szarvasi dalárda gyászéneke. A sírnál tanártársai nevében dr. Nádor Jenő igazgató mondott utolsó istenhozzádot.

Ara 10 fillér

Óriási az érdeklődés a Jud Süss békésszentandrási előadásai iránt!

Több ízben hírül adtuk már, hogy a mindenkit olyannyira érdeklő hatalmas német filmalkotás, a „Jud Süss” július hó 5, 6 és 7-én kerül előadásra a békésszentandrási Nemzeti Mozgóban. Az érdeklődés nemcsak a faluban, de a vidéken is olyan óriási, hogy már most alig lehet jegyet kapni (a jegyek legnagyobb része elővételben már el is kelt). A „Nemzeti Mozgó” tulajdonosa délelőtti előadásokat is bevezet ez alkalommal, csak hogy minél több ember számára lehetővé tegye ennek a grandiózus filmnek a megtekintését. Az érdeklődőknek egyébként részletes felvilágosítást ad kiadónk, ahol korlátozott mennyiségben ugyan, de még kaphatók elővételi jegyek az egyes előadásokra.

Minden keresztény ember nézze ezt a filmet meg. Sok mindent megért majd utána azokból a történetekből, amelyek nyitját eddig hiába kereste.

Megjelent a polgári leányiskola évkönyve

A napokban hagyta el a sajtót leányiskolánk, a m. kir. állami polgári leányiskola 1940/41. évi évkönyve. Az első oldalon kegyeletes megemlékezést olvashatunk Kispárti János dr., a szegedi tankerület elhunyt főigazgatójáról, majd Hazánk kétféle örömdetes területgyarapodásáról egy kedves cikket. Az iskola rövid története után a múlt tanév kimerítő részletes ismertetése következik, majd a tanulóknak vonatkozó különféle statisztikai adatok példás rendben, nagy-szerű beosztás és elkülönítésben, ügyesen. Az értesítő az elkövetkező 1941-42. tanévre szóló tájékoztatóval zárul. Elég egy bepillantás, s láthatjuk, hogy egyetlen leányintézetünkben komoly, céltudatos munka folyik, olyan, amely a növények kultúrismereit gyarapítja és fejleszti, örömmel megállapíthatóan nagy eredménnyel, emellett azonban nagy súlyt fektet az életnevelésre, hogy — mint az iskola rövid történeti leírásában olvashatjuk — „az életbe kilépő tanulóiból vallásos, erkölcsös, dolgozó, művelt, igaz magyar háziasszonyok legyenek.”

Az évkönyv pompás összeállítás, mindenre kiterjedő pontossága, tömörsége mellett is részletessége Paál Sámuel szerkesztő-igazgató lelkiismeretes, komoly munkáját dicséri. Míg a külső kiállítás a Müller-könyvnyomda szakavatottságát és ízlését.

A csanád-csongrádi evangélikus egyházmegye lelkes állásfoglalása a Vajda Péter-gimnázium mellett

Július 1-én Szegeden tartotta vitéz Purgly Emil nyug. miniszter, egyházmegyei felügyelő és Benkóczy Dániel főesperes elnökletével a csanád-csongrádi egyházmegye évi rendes közgyűlését. A közgyűlés egyik kiemelkedő, városunkat érdeklő pontja volt a szarvasi gimnázium ügye. Tudvalevő, hogy a gimnáziumot fenntartó egyházmegye alapító egyházközségei a világháború óta súlyos anyagi helyzetük miatt beszüntették a gimnázium iránt szerződésileg vállalt fenntartói járulékok fizetését, s így 1918 óta a gimnázium csak főhatósága és kormányzata tekintetében volt esperességi gimnázium. Dr. Nádor Jenő igazgató, ki az egyházmegyei elnökség felkérésére a gimnáziumról a szokásos évi jelentést is tette, történeti és logikai rendben vázolta a gimnázium és az azt fenntartó egyházmegye jelenlegi tényleges viszonyának kialakulását, s e viszony megváltoztatásának szükségességét. Rámutatott arra, hogy a világháború óta a gimnázium csupán az államsegélyből, a tandíjakkól, s az alapítványi föld igen bizonytalan jövedelméből él, továbbá Szarvas községe rendszeresen fizetni szokott járulékból, míg a fenntartó ev. egyházmegye

egyházközségei azóta úgyszólván semmivel sem járulnak hozzá a fenntartáshoz. E vizsgált állapotnak a jövőben könnyen súlyos következményei lehetnek, tehát azokon okvetlenül változtatni kell. De az elmaradt evangélikus egyházközségi járulékok fizetésére az iskolának most és a közeljövőben különben is nagy szüksége van; az orosházi gimnázium felállítására, a VIII. oszt. népiskolák rendszeresítése okvetlenül nagyarányú tanulói létszámcsökkentést fog előidézni. Ezért nemcsak elvi szempontokból, de ténylegesen is szükség van a fenntartók szerződésben biztosított járulékaiknak rendes befizetésére.

A közgyűlés az igazgató logikus és lelkes okfejtését nagy figyelemmel hallgatta, s mindenben helyt adva az abban foglalt érveknek, egyhangú nagy lelkesedéssel mondta ki a gimnáziumi járulékok rendes és pontos befizetésének kötelezettségét, a réginek visszaállítását, valamint azt is, hogy a múltban még alapítókként nem szereplő újabb egyházközségek is alapítványok tételére szólítatva fel, a gimnáziumot fenntartó egyházközségek közé vétessenek fel.

HOGYAN KELL VÉDEKEZNI a gazdaközönségnek a gyújtólapok és gyújtócsövek veszedelme ellen?

Egy éve annak, hogy különös új harceszközt alkalmaznak az ellenséges repülők. Ez a boszorkányos új harceszköz a gyújtólap és a gyújtócsövecske. Mindkettőt 1940 őszén alkalmazták először az angolok a Németország ellen intézett légitámadások során. Ezerszámra szórták alá a repülőgépekről — mint a német lapokban olvastuk — ezeket az öngyulladás folytán sokszor csak órák múlva lángrobbanó és veszedelmes tüzek keltésére alkalmas apró kis szerszámokat. A lábón álló gabonát és a beszállításra váró terményt, a szűrskertet és az erdőt egyformán fenyegeti a gyújtólapocska és a gyújtócsövecske alattomos fegyvere révén a tűzveszély. Tehát mindenkinek elsőrendű kötelessége, hogy a részét kivegye a gyújtólapot megszerzett védekezésből. A leve-

göböl hull alá a pusztító veszedelem. A tarlóra, a gabona, a fű közé jutott gyújtólap vagy cső a földre esés után rendszerint csak később gyullad meg.

A foszfor öngyulladásához, lángrobbanásához ugyanis megfelelő meleg szükséges. Száraz és meleg időjárás tehát a feltétele a gyújtólapocskák és gyújtócsövecskék öngyulladásának. Ha a nedves gyújtólapokat éjjel szórták le, a lángrobbanás csak napkelte után 1-2 órával következik be. Az égés mintegy 20 másodpercig tart! Száraz fű, avar, gyantás fenyőtobozzal kevert fenyőtűszőnyeg, talponálló érett vagy learatott gabona asztag, boglya, szalmával, náddal, zsindellyel, kátránnyal fedett tetőzetek egy-kettőre meggyulladnak a tüzeiktől.

Ezeket az apró, de veszedel-

mes jószágokat a repülőgépen helyezik el ezerszámra egy-egy vízzel telt tartályban. A viztartályt azután a cél fölött egyszerűen kiöntik. A lapocskák és csövecskék most már úgy hullanak alá, mint a röplapok. A szél szárnyán repülnek tova és nagy területeket borítanak el. Észrevétlenül húzódnak meg, magas fű, erdő, avarja, lábón álló gabona között és csak órák, esetleg napok múlva fejtik ki veszedelmes gyújtóhatásukat!

Mindenki védekezze!

A veszedelmet azonban a legkisebbre csökkentheti a jól megszervezett védekezés. Leghatásosabb megoldás, ha a védekezésre maguk a gazdák szervezkednek a falvakban és tanyákon. A községi előljáróságok hívják fel a lakosságot arra, hogy az átrepülő gépeket figyeljék meg, nem szórtak-e alá ilyen veszedelmes jószágokat? Ha éjjel motorzúgást hallottunk, másnap korán, közvetlen napkelte után azonnal el kell kutatni a környéket, nem rejtőznek-e a gízgáz között, a gabonátbla alján gyújtólapok, gyújtócsövek?

Ha a tarlót az aratás után azonnal felszántjuk, nedves földet fordít a felszínre az eke. Itt hatástalanul marad a gyújtólap, márcsak azért is, mert a netán mégis keletkező tűz nem tud tovább terjedni. Ha erre nincs mód, legalább is szántsuk körül a keresztet. A tanyán álljon készenlétben a vizeslajt, hogy szükség esetén a gyorsan befogott lovak robogassanak vele arra a táblára, ahol az oltás miatt a vízre szükség lesz.

Ha a gyújtólapokat megtaláljuk, nehogy valaki is megkísérelje, hogy egy-egy ilyen celluloid lapocskát, csövecskét zsebre vágjon! A gyújtólap a test melegétől nemsokára meggyullad, a kabátzsebben átégeti a ruhát és súlyos égési sebeket okoz.

Különösen arra kell vigyázni a gyújtólapok és gyújtócsövek összeszedésénél, hogy azokat csakis a celluloidrészen fogjuk meg, mert a foszfor veszedelmes sebet okoz.

A gyújtólapok összeszedésénél a vezető összegyűjti embereit és a veszélyeztetett terület előtt úgy állítja fel őket, mint a hajtóvadászaton a hajtókat. Minden második ember, nál legyen egy vízzel harmadáig félig telt veder. A gyújtólapokat vagy gyújtócsöveket ebbe a vizesvederbe kell dobni. Adott jelre megindulnak a meghatározott térközzel egymás mellé állított emberek, végigfésülik a területet. Az összegyűjtött gyújtólapokat azután felügyelet mellett el kell égetni.

Ha a ledobott gyújtólapok összegyűjtése valahogyan mégis elmaradt volna, a tűz haladás irányába előtt (szélirány) mintegy 30 méternyire a lábónálló gabonát legalább három méter szélességben le kell aratni és a levágott termést a még nem égő részre kell áthordani. Az így keletkezett sávon legalább egy méter széles részt fel kell szántani. Erdőnél legalább olyan széles sávon kell kivágni a fákat, mint az ott álló fák magassága.

Csónakokat futányosan készít, javít
ANDRÁS ISTVÁN ASZTALOS

Miniszteri rendelet a leányliceumról és tanítónőképzőről

A keletmagyarországi, erdélyrészi és délvidéki országrészek visszatérése folytán az összes okleveles tanítók és tanítónők álláshoz jutottak, de ugyanakkor jelentkezett a tanítóhiány kérdése is, ami legalább olyan súlyos feladat elé állította a közoktatási kormányzatot, mint amilyen volt évtizedek óta az okleveles ifjúság reménytelenül dagadó tömege.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a tanítóhiányon egy legutóbbi rendelkezésében azzal törekszik segíteni, hogy átmeneti intézkedéseket léptetett életbe a tanítónőképzést illetően a ránk következő három évre.

Azok a növendékek, akik a most lezárt tanévben II. és III. liceumi osztályt végeztek, nem fognak érettségi vizsgátot tenni a IV. évfolyam elvégzése után, hanem öt osztályt végeznek és tanítóképesítővizsgátot tesznek. Ellenben azok a növendékek, akik a most lezárt tanévben I. liceumi osztályt végeztek, valamint azok is, akik ezentúl iratkoznak be a liceum I. osztályába, az érvényben lévő liceumi tanulmányi rend szerint végzik tanulmányaikat és a IV. liceumi osztály elvégzése után érettségi vizsgátot tesznek.

A miniszternek egy másik rendelete arról intézkedik, hogy mindazok a fiú- és leánytanulók, akik a most lezárt tanévben gimnáziumi érettségi vizsgátot tettek, a jövő 1941—42. iskolai évben beiratkozhatnak a tanítóképző V. évfolyamába, ha előzőleg sikeres különbözeti vizsgát tesznek a tanítóképző I—IV. osztályának különbözeti tárgyaiból. A különbözeti vizsgátot az ideje a jövő tanév szeptember havában van.

Jobbrahajtás tizparancsolata

1. A járművel mindig az úttest jobboldalán kell haladni, még akkor is, ha az egész belátható útrész szabad előttünk.
2. Járművel az utca jobboldalán kell várakozni.
3. A járműből kiszállni, a járműbe beszállni csak a vezetőtől jobbra eső oldalon szabad.
4. Ha a járművel elindulunk, vigyázatosságból tekintsünk ki balfelé, nem közeledik-e valamilyen másik jármű mögöttünk.
5. Keresztezéseknél először balra nézzünk.
6. Ha előzni akarunk egy lassabban járó járművet, ezentúl balra kell azt kikerülni.
7. Kanyarodónál a másik úton is jobbra kell áthajtani, mindig arra kell gondolni, hogy más járművek is jobbra közlekednek és jobbra kanyarodnak.
8. Szekereken, kocsikon célszerű átúlni a bak balfelére.
9. Sorompóknál és vasúti átjáróknál a „Vigyázz, ha jön a vonat!” tábla ezentúl a jobboldalon lesz.
10. Az országutakon július hó 6-tól kezdve az összes közlekedési tábla, utcatábla, előjelző, irányjelző, vezetőtábla átkerül a jobboldalra.

Hírek

Istentiszteletek:

A szarvasi ág. h. ev. ó-templomban vasárnap délelőtt 8 órakor tót, délután 6 órakor magyar, az újtemplomban délelőtt 9 órakor magyar istentisztelet tartanak.

A szarvasi róm. kat. templomban vasárnap és ünnepnap 8 órakor diák-mise. 9 órakor csendes mise. 10 órakor szentbeszéd, nagymise, délután 3 órakor litánia. Köznapokon negyed 8 órakor csendes mise.

Szarvason református istentisztelet tartanak vasárnap délelőtt 10 órától az Árvaház disztermében.

Néhány

nap még, azután új erőfeszítésre lendülnek a munkáscarok, hogy betakarítsák az új termést, kenyértadó gabonánkat egy hosszú esztendőre. A föld, ez a könny és véráztatta, drága magyar rög, mintha mostoháiban fizetne meg a napbarnította férfarcokon, még sincs egy gondbarázdával több, a lélekben csepp háborgás sem, inkább nagy megbékélés és imádságos áhítat, amilyen templomba lépett ember tekintetéből csillog hallelujás hálaadáskor. — Szavában a magyar embernél mindig is ez volt az aratás: imádságos hálaadás, megbékélt társalgás az Úrral, nagy hála, kevéssé szavú, meghatódott köszönet: az új kenyérért. Pacsirta-énekén, kasza pengésén szárnyal ilyenkor az ima s miként disszonancia nélküli ez a kísérő zene, olyan tiszta, felemelkedett a lelke mindenkoron. — Dúló háborúk közepette ma is imádságos lélekkel, rendíthetetlen bizalommal készül a magyar paraszt a nagy munkára, azzal a hittel, amely a gond nélküli, boldogabb jövőt vetíti elénk a felsorakozó, megváltó búzakeresztekben.

— **László-nap.** Július hó 28 án, pénteken a barátok és tisztelők hatalmas tömege kereste fel jókívánásaival járáunk népszerű vezetőjét, dr. Ugrin László főszolgabíró. — A magunk és a tiszteletét nem tett sokak nevében ezúttal kívánunk a szeretve-tisztelt főlisztviselőnek jó egészséget, erőt és kitartást a mindannyiunk érdekében már eddig is örvendetes eredményességgel folytatott áldásos munkájához.

— **Áthelyezés.** Dr. Raffay Sándor püspök Pásztor Pált, a szarvasi származású, volt szentetornyai segédlelkészt a budapesti fasori lelkeszi hivatalhoz osztotta be további szolgálat-tételre.

— **Kinevezés.** Baiczai Beliczey Miklós Békés vármegye főispánja, dr. Kővári (Kugyela) Györgyöt, Kugyela Balázs fiát díjtalan közígg. gyakornokká kinevezte.

— **Főispáni arcképleleplezés Szentetornyán.** Bensőséges ünnepség keretében leplezte le Pusztaszenttornya községe baiczay Beliczey Miklós, vármegyéink közszeretében álló főispánjának arcképet. Az ünnepi beszédet Csizmadia András képviselő mondotta.

— **Kormányzó köszönete névnapos üdvözléséért.** Vitéz nagybányai Horthy Miklós Magyarország kormányzója 73. születésnapja alkalmából Békés vármegye főispánja, tisztikara és közönsége nevében hozzáintézett üdvözlő feliratért a kabinetiroda útján megleghangú levélben mondott köszönetet.

— **Értesítés.** A Légoltalmi Liga szarvasi csoport elnöksége értesíti a házcsoport őrségparancsnokokat és azok helyetteseit, hogy légoltalmi tanfolyam elvégzéséről szóló bizonyítványukat — ünnep és vasárnap kivételével — minden nap délután 6 órától 8 óráig a Liga Csoport hivatali helyiségében a községi iparostanonc iskolában átvehetik. Értesíti egyben a Liga csoport elnöksége a lakosságot arról is, hogy a honi légvédelmi készség-ideje alatt hétköznapokon minden nap 6 órától 8 óráig légoltalmi ügyekben az iparostanonciskola rajztermében a közönség rendelkezésére áll.

— **Az ármentesítő társulatok összefoglaló jelentése** szerint a legutóbbi héten 1000 kat. hold szántóföld került ismét víz alá Békés vármegyében. 8636 kat. hold területet vízmentesítettek, 13.150 munkás 54.746 m³ földet termelt ki s mindössze 16.460 kat. hold szántó és legelő vár még vízmentesítésre.

— **A hadbavonultak kedvezményei.** A kormány rendeletet adott ki, amelynek értelmében a rendkívüli fegyvergyakorlatok idején a 7.777/1938. M. E. sz. r. 1. §.-ban felsorolt kereskedelmi és ipari alkalmazottak és eltartottaikat a megállapított kedvezmények akkor is megilletik, ha az alkalmazott nem rendkívüli fegyvergyakorlat esetében, hanem — tartaléki, vagy póttartaléki szolgálati kötelezettsége alapján — bármely okból teljesít katonai szolgálatot.

— **Vetőmagvak fémzárólása.** A rostos és olajos vetőmagvak fémzárólására vonatkozóan a földművelésügyi miniszter szabályzatot adott ki, melyben megjelöli a fémzárólásra illetékes intézményeket és megállapítja a fémzárólás feltételeit, módjait és díjait. A fémzárólás nem kötelező, hanem a termelő gazdák kívánságára történik. A fémzár az illető vetőmagtétel minősége ellenőrzésének igazolása lévén, már eddig is nagyon sok termelő vette saját érdekében ezt a lehetőséget igénybe. A most kiadott szabályzat az egyes intézmények eljárását egyöntetűsíti és jórészt az eddig kialakult gyakorlatot tartja fenn. A répmagvak fémzárólására vonatkozóan a földművelésügyi minisztériumnak az eddigi rendeletet módosító újabb rendelkezése jelent meg, mely a fémzárólhatóság alsó határát lejjebb szállítja és a fémzárolt répmagvak kisebb csomagokban részletezését szabályozza. Ezzel lehetővé válik, hogy olyan takarmányrépavetőmag tétel is forgalombahozható legyen megfelelő árengedmény mellett, melyek eddig a fennálló rendelkezések értelmében forgalombahozhatóak nem voltak.

— **Kincses királysírok.** Kevesen tudják, hogy az egyiptomi Királyok völgyében 1870-ben, egy egyszerű földműves, Abd-er Razul fedezte fel a mérhetetlen kincseket magában rejtő fáraósírokat. Az egyiptomi uralkodók különös temetkezési szokásairól és a fáraók bosszújáról közöl rendkívül érdekes, képekkel illusztrált cikket Tolnai Világlapja legújabb száma. Nagy érdeklődésre tarthat számot a keleti hadszíntér térképe. Tizenháromezer bukovinai magyarnak a Délvidékre való hazatelepítéséről és Irországról képesriport számol be. Az ismeretterjesztő cikkek közül kiemelkedik Mannerheim Gusztáv tábornagy, finn szabadsághősről és a finn-flotta mozgalomról szóló cikk. A szórakoztató cikkek dús során, a szokásos népszerű rovatokon kívül közel száz kép található a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja legújabb száma 20 fillér.

— **Kalócsütés tilalom.** A közellátási miniszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében tilos a kelt tésztából készített kalács és süteményfélék készítése és forgalombahozatala. Az igazságos elosztás elve követelte eme kényszerintézkedést a magyar közvélemény megnyugvással és fegyelmezetten fogadta.

Nemzeti Mozgó Békésszentandrás.

JUD SÜSS

júl. 5-iki, csak a szombat délutáni 4, 6 és este 8 órai és a hétfő

délután 4, 6, este 8, és este 10 órai előadásaira jegyárak: 22, 34, 54, 64, 74 és 84 fillérért kaphatók a Szarvas és Vidéke kiadóhivatalában. Telefon 109.

— Felfrissítették a Holt-Körös vizét. A Körös-Tisza-Marosi Armentesítő Társulat a szarvasi járás területén lévő Holt-Körösök vizét kicserélte, ill. felfrissítette. A holtágak vize most már mindenütt csaknem kristálytiszt a strandok hűsét keresők öszinte öröme és megelégedésére.

— Jár-e a légvédelmi szolgálat idejére munkabér. A kamara fenti kérdésben előterjesztést intézett az iparügyi miniszterhez. Az iparügyi miniszter 22761/1941. XII. sz. leiratában arról értesítette a kamarát, hogy nincs olyan törvényes rendelkezés, amely a munkaadót arra kötelezné, hogy az üzemén kívüli légvédelmi szolgálatra igénybevett alkalmazottjának a légvédelmi szolgálat idejére munkabért fizessen. A légvédelmi szolgálatra igénybevett személyeket megillető térítésről ezidőszent 4.703/1940. M. E. sz. r.: 10. §. rendelkezik. (15.410/1941.)

— A Párisi Divat júniusi száma gazdag tárháza a szebbnél szebb elegáns külföldi modelleknek. Strand és utazó ruhákon kívül erősebb hölgyek számára is kiváló modelljei vannak. Csinos gyermekruhák, izléses kézimunkák teszik a lapot változatossá. Leszámolható ágy és fehernemű mintája igen finom és elegáns. Mint készül otthon a mintás emprimé? Erre is választ ad lapunk. Az irodalmi részben kiváló magyar írók és költők írásait olvashatjuk. Külföldi fordításai a világirodalom kiválóságai ismertet meg bennünket. Őszi divatujdonságok, kötött holmik, bőrdarabok hasznos feldolgozása és sok célszerű háztartási tanács szolgál a háziasszonyoknak útmutatással. Megjelenik minden hónap 1-én, ára 60 fill.

— Tűzről pattant drágakövek. Drágaköveket csinálni ósregi alkimista álmok. Eppen olyan mint az aranycsinálás vagy az élethosszabbítás elixir. Ma ezek az alkimista álmok részben megvalósultak, mert ha drágakövet nem is, de értékes utánzatokat már tökéletesen készítenek. Hallatlanul érdekes cikkeket közöl erről Bethlen Margit népszerű képes szép irodalmi lapja, az Únnep most megjelent új számában. Az albumalakú Únnep ezúttal is gondos tárházát nyújtja a nívós és szórakoztató olvasnivalóknak és remek képeknek. Az Únnep előfizetési ára negyedévre 2 pengő 40 fillér. Mutatványszámot kívánatra készséggel küld az Únnep kiadóhivatala Budapest, VII. Dohány-u. 12

— Megszigorították a gyűlés tilalmat. Az ország helyzetére való tekintettel életfontosságú feladat a mezőgazdasági munka zavartalan biztosítása. Amikor a Társadalom minden rétegének fokozott erőfeszítés a kötelessége, szükséges, hogy ne foglalják le idejét a politikai, egyesületi és társadalmi élet normális körülmények közt megengedhető különböző megmozdulásai. Ezért f. hó 1-től kezdve nemcsak a még eddig tilalom, vagy korlátozás alá eső gyűléseket, hanem semmiféle gyűlést, nagyobb összejöveteleket nem engedélyeznek.

— Anyakönyvi hírek. Trnovszki János és Gyurik Mária fia halvaszületett, Balczó Mihály és Hipszki Zsuzsanna fia János, Tóth János és Zima Zsuzsanna fia György, Kasik János és Kasik Zsuzsanna fia János, Hrnicsjár Pál és Kiszely Mária fia István, Szél György és Gombár Mária fia György, Paulik János és Lestyan Zsuzsanna fia György, Kasnyik Pál és Brusznyczki Katalin leánya Erzsébet, Bánlaki János és Bliznák Judit fia János, Pljesovszki Mihály és Demeter Mária leánya Mária, Pribela János és Szpisjak Mária leánya Mária, Litauszki Pál és Gaál Anna fia Pál, Stycer Mihály és Skultéti Zsuzsanna fia Mihály, Adamik János és Valastyán Erzsébet leánya Erzsébet, Matók Sándor és Miskolci Franciska leánya Mária Ilona, Furár György és Kiszely Erzsébet fia György, Rózsa György és Nyemcsok Anna leánya Judit, Bankó András és Kiss Jolán fia Kálmán Lajos, ifj. Kepka Mihály és Zahorecz Katalin leánya Anna, Szakács Pál és Farkas Mária fia József Mihály, Koczka János és Lesfalvi Judit fia János.

— Házasságot kötöttek: Fabó Mihály Czesznak Máriaival, Nyiri Kálmán Mityka Annával, Dr. Kiss Elek Elemér Károly Hotován Nóra Kornéliával, dr. Zilahy Kálmán Lustyik Annával, Koszorus Oszkár Endre Bartos Eva Erzsébet Mártával, Gerlai Mátyás Bartos Irén Mártával, Brlász Pál Králik Zsuzsannával, Nyemcsok Pál Dina Máriaival, Szklenár György Bátor Máriaival, Demeter András Jánovszky Jolánnal, Klimaj János Szilágyi Teréziával. — Elhaltak: özv. Csilik János 77 éves, Paulik György 4 napos, Csicsel Mihály 3 éves, Pjesovszki Pál 87 éves, Kiszely Györgyné Kiss Zsuzsanna 41 éves, özv. Pecsénya Pálné Zvada Judit 79 éves, özv. Lestyan Goda Györgyné Kepernyes Judit 81 éves, Saskó Samu 70 éves, Medvegy Mátyás 73 éves, Szklenár János 69 éves, Balczó János 7 napos, Ványai Miklósné Medvegy Zsuzsanna 62 éves, Kozák Erzsébet 6 éves.

— Feloldották az 50 mázsán aluli tárolt tengeri készleteket. A közellátási miniszter rendeletet adott ki, amellyel feloldotta azokat a tengeri készleteket, amelyek nem haladják meg az 50 mázsát. Ezeket tehát a helyi közellátási hatóságok a helyi szükségletek kielégítésére igényelhetik.

— A pesti nyár minden szenzációját megtalálja a Délibáb színházi hetilap legújabb számában. Friss kuliszamögötti pletykák, magyar írók remek novellái, színes riportok, színházi cikkek, gazdag filmrovat, tökéletes képes heti rádióműsor, rejtvények, divatrovat, humor, ez teszi népszerűvé a Délibáb színházi hetilap minden számát. A Délibáb egy száma csak 14 fillér.

Május hó 5-től érvényben lévő vasúti összeköttetések

Szarvasról indul Mezőtúr felé
délelőtt 7 óra 35 perckor, csatlakozása van Budapestre (gyors) érk. 11 óra 25 perckor
délután 16 óra 29 perc csatlakozása van Békéscsabára gyors
este 19 óra 21 perc csatlakozása van Bpestre (személy) érk. reggel 4 óra 50 perc Békéscsabára (személy)

Szarvasról indul Orosháza felé
délelőtt 6 óra 51 perc
délután 13 óra 10 perc
este 18 „ 45 perc

Figyelem! Járművezetők jobbra hajt, balra előzz!

Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy a

zöldhite
folyósítását
megkezdtem. Az érdeklődők Kossuth-téri irodámban jelentkezzenek.

GAAL FERENC
gabona- és terménykereskedő
133

Felhívás! Ezúton értesítem és felhívom a nagyérdemű közönséget, amennyiben vidéken v. vidéki kórházban elh. lt. hozzátartozóját szállítási óhajja, forduljon cégemhez.

Halottszállítást autón az ország bármely területére v. területéről vállalom. Kérem a n. é. közönség szives támogatását és vagyok szolgálatrabármikor kész **tisztelettel**

Kovács György temetkezési és halottszállítási vállalkozó. Békéscsaba, Bánát-u. 17. Telefon 580. — Bővebb felvilágosítással szolgál Nádházi János temetkezési vállalk. Szarvas
Telefon 42. 94

S P O R T

DÖNTETLENÜL, 2:2 arányban végzett a Turul a vasárnapi KoTE elleni mérkőzésen. Ez alkalommal a Turul a következő összeállításban játszott: Roszik — Hadady, Nagy I — Praznóczy, Melich, Komár — vitéz Csatai, Szabó (Sznagyik), Bobvos, Horváth (Nagy II), Grünwald. A két „örök rivális” találkozása ezúttal is érdekes, változatos küzdelmet hozott. A Turul mindvégig jobban játszott és a megérdemelt győzelemről csupán a balszerencse fosztotta meg. Két 11-est is kihagyott a csapat. Góllövők: Grünwald és Bobvos, illetve Tóth és Sárosi. Kiténtek a Turulból: Roszik, Praznóczy, Nagy I, Melich, Sznagyik, vitéz Csatai és Grünwald. A mérkőzés játékvezetője: Szamosvölgyi kiábrándítóan rossz volt.

Elköltözés miatt

modern komplett ebédlő, háló rézgarnitúra, szőnyegek, konyhaberendezés, pénzszekrény, jégszekrény és egyéb háztartási felszerelési cikkek olcsón eladó.
I. Kossuth Lajos u. 19.
177

APRÓHIRDETÉSEK

Vitéz Orbán Lászlónak Mangolban lévő villája eladó, lakásán butorozott szoba kiadó.

Sirató-Bezina szőlőkben 1125 négyszögöl föld eladó. Érdeklődni dr. Král Pál ügyvédnél.
168

Jókarban lévő I. ker. 260. szám alatti ház eladó.

Nagy családi ház, ahol magtár, pince, padlás, istálló kamra és kocsiszín is van, eladó. Érdeklődni és megtekinteni lehet IV. ker. 219. szám alatt, az újtemplom mellett.

Békésszentandráson 110 hold föld haszonbérbe kiadó tanyaépületekkel. Érdeklődni Csernus Ferencnél.
175

II. ker. 383 számú ház eladó. Érdeklődni II. ker. 353 alatt.
174

Méhrajok — nagyobb mennyiségben is — jutányosan kaphatók Bocskay utca 210 alatt.
173

Szappanos zugban 300 négyszögöl veteményes eladó. Érdeklődni II. ker. 382.
171

Egy hálószoba, több bútor darab és egy zongora eladó. Érdeklődni III. ker. 173 sz. a.
180

Mosást, takarítást vállalom I. ker. Tessedik u. 273 sz. a. 179

Egy 54 colos cséplőszekrény eladó, vagy jutányos áron haszonbérbe kiadó. Érdeklődni Balázs Mihály tűzoltónál Békésszentandráson.
178

Nyomatott Müller Károly könyvnyomdájában Szarvas, I. ker. 13.

TÖLTŐTOLLAK

NAGY VÁLASZTÉKBAN

A MÜLLER CÉGNÉL